

הקדמת ספר הזהר

תרגום

רבי חזקיה פתח, כתוב "כשושנה בין החוחים", מהי שושנה, זוהי כנסת ישראל (משום שיש שושנה ויש שושנה). כמו השושנה שהיא בין הקוצים ויש בה [גוויג] אדום ולבן, אף כנסת ישראל יש בה דין ויש בה רחמים. כמו השושנה יש בה "ג עלים, אף כנסת ישראל יש בה שלש עשרה מדות של רחמים שהן מקיפות אותה מכל צדדיה. כן הוא הענין [בהזכרת] האלקים של כאן, שמעת שהזכיר [בפעם הראשונה שם האלקים] הוציא "ג תיבות [עד שהזכיר בפעם השניה] כדי להקיף את כנסת ישראל ולשמרה.

ספר הזהר

רבי חזקיה פתח^א כתיב (שיר השירים ב ב) כשושנה^ב בין החוחים מאי^ג שושנה דא כנסת ישראל^ד (בגין דאית שושנה ואית שושנה) מה שושנה^ה דאיהי בין החוחים אית בה סומק וחיוור אוף כנסת ישראל^ו אית בה דין ורחמי^ז מה שושנה אית בה תליסר עלין^ח אוף כנסת ישראל אית בה תליסר מכילין דרחמי דסחרין לה מכל סטרהא^ט אוף אלהים דהכא^י משעתא דאדכר אפיק תליסר תיבין^{יא} לסחרא לכנסת ישראל^{יב} ולנטרא לה:

מאיר הזהר

השושנה הפנימית אית לה י"ג מכילין דרחמי, והס ו"ק דידיה וו"ק נשיקין רוחא בצוחא נקטא מיניה רחמי ואסתהדרת למהוי סומק וחיוור, ואיהו נקיט מינה נמי דינא דאיהו סומק ואסתהדר למהוי חיוור וסומק כשושנה והיינו שפמוטיו שושנים תרין והיינו שפמוטיו נ"ח יהוד איהי אסתקשרת צהוד ואיהו אסתקשר בגנת, והשתא קאמר דשושנה סתם היא כנסת ישראל שהיא מלכות צהיזת למעלה בחיק דודה ישראל סבא והיא אז נקראת פ"ה וצניהה זו זכה משה לה זומ"ש פה אל פה אדבר זו כו' זומ"ש ר' אבא צפ' ויקרא כלת משה דא כנסת ישראל ונקראת ללע וזו היא שכינתא עלאה הנו' בתקונין ונקראת צינה צניהה זו העליונה כי צעלה עולה בחכמה בסוד ישראל עלה צמתשצה והיא צניהה הנקראת פומא ולפיכך נקראת צינה צניהה בחיק אמה ולו"א חו"ל צמשה זכ' לצינ' כי זכה למלכות צהיזתה למעלה צניהה בסוד פה. ובסוד נשיקין ויש שושנה אחרת צהיזתה למטה והיא בין החוחים והיא שכינתא תתאה ופי' הפ' הוא כך כשושנה בין החוחים דהיינו שכינתא תתאה כן רעיית דהיינו שכינתא עלאה הנקראת רעיית צניהה בין הצנות דהיינו דקאמר מאי שושנה דא כנסת ישראל דהיינו שכינתא עלאה בגין דאית שושנה ואית שושנה דהיינו שכינתא תתאה ונקראת פה וקאמר קרא כשושנה בין החוחים כן רעיית דהיינו שכינתא עלאה ונקראת פה וקאמר דמה שושנה שהיא בין החוחים דהיינו שכינתא תתאה בין הקליפות אית בה סומק וחיוור כי צהכרת יש בה דין אחר שהיא למטה בין הקליפות כן גם כן בכנסת ישראל דהיינו שכינתא עלאה יש בה דין ורחמים ולפי שלמטה יש גוויגים לפיכך אמר סומק וחיוור אבל למעלה אין גוויגים לפיכך אמר דינא ורחמי מה שושנה אית בה י"ג עלין כו' פירוש שכינתא תתאה עומדת על י"ג צק והיס עליהם מלמעלה הרי י"ג והס הם י"ג עלין דילה אף כנסת ישראל דהיינו שכינתא עלאה בסוד פה אית בה י"ג מכילין דרחמי שהם י"ג תיקונין דיקנא הסוצים את הפה מכל דדיו וחיו דסחרין לה מכל סטרהא אף אלהים דהכא דהיינו אימא עלאה אפיק י"ג מיצין לסחרא לכנסת ישראל ולנטרא לה (שער מאמרי רש"י).
יא. פי' אימא (ד"ה). נשא דף קלא ע"ג, וקלא ע"ג, וקמו, שמות קפו ע"א (הערת הזהר). **יב.** ר"ל מאלהים א' עד אלהים צ' י"ג תיבות - אספקלריא מאירה (נ"א). **יג.** לאה (ד"ה).

א. נ"א רבי אלעזר וכ"ה צוהרי חמה וצנוקתה ארץ ישראל (הערת הזהר).
ב. הצינור של מעלה (הדרת מלך). **ג.** רחל (ד"ה). פנתס רלג ע"ג, ופי' תשא קפט ע"ג (הערת הזהר). כתב הארז"ל (שעה"כ פורים) שושנה בגימ' אסתה, וסוד אסתה היא נקודת המלכות דאצילות בסוד לבי ומעטוי את עלמך, והיא מסתמרת בראש הצריאה ולכן נקראת אסתה (מ"מ). **ד.** מאן (דפ"ו). **ה.** לאה כלת משה מלגאו (ד"ה). **ו.** רחל (ד"ה). עי' פת"ש נתיב אצ"ע פתח כו ח"ל, נוקבא מסוד תרע"א דגילופי ארז"י שיוצרת צריאה שושנה בין החוחים, כמ"ש צהקדמת הזהר, ובה התחילה המורה בראשית וגו' שהיא ראשית לנפרדים, חכמה תתאה, והוא התחלה אורייתא דצריאה. **ז.** הנה כנסת ישראל ירמוז ללע שהיא נקודת י' והיא כלת משה כי כמו שיש דעת מלגאו בסוד משה וישראל ות"ת מלבר בסוד יעקב קן יש כלת משה מלגאו והיא כנסת ישראל ומלכות מלבר בסוד שכינה והיא רחל אשת יעקב ולפיכך אמר דשושנה היא כנסת ישראל נקודה פנימית ויש עוד שושנה חיצונית מלבר והיא בין החוחים כי הקליפות סמוכים לה כנודע זומ"ש בגין דאית שושנה ואית שושנה ויהיה צינור הכתוב כשושנה בין החוחים שהיא השושנה התחתונה כן רעיית שהיא השושנה העליונה בין הצנות וקראת רעיית דוגמת אימא עלאה שהיא צינה כי כאמה כן בתה בסוד נקודה זו הפנימית. וצניהה זו יאמר שמשנה זכה לצינה כי זכה להודווג צניהה זו הפנימית הנקראת כלת משה (שער מאמרי רש"י - מכת"י הרב הגדול). לאה (ד"ה).
ט. מה שושנה דאיהי בין החוחים אית בה סומק וחיוור כן השושנה החיצונית נראים בה הגוויגים וידקן בה לומר סומק וחיוור ואמנם הפנימית לא ימצאו בה גוויגים כי עלמנה מעיני כל חי אמנם ידקן בה דין ורחמים זומ"ש מה שושנה דאיהי בין החוחים שהיא החיצונית אית בה סומק וחיוור אף כנסת ישראל שהיא הנקודה הפנימית אית בה דין ורחמים (שער מאמרי רש"י). ולא גוון (ד"ה).
י. הם י"ג שצטים והוא הכוללן וכן בתקונים סט ע"ג [עט ע"א] ו' עלין עלילין וששה תתילין הרי י"ג והשושנה י"ג הם כמנין אחד (רש"י). י"ג דידיה וי"ג דידיה והכוללים (ד"ה). **י.** הנה השושנה התחתונה היא עומדת על שנים עשר צק והיס עליהם מלמעלה הרי י"ג והס י"ג עלין דילה ונקראים עלין כי הם צדמות הקליפות לה כי אינם מאצילותה אלא למטה מהאצילות. אף כ"י שהיא

הקדמת ספר הזהר

דף א ע"א²

תרגום

ואחר כך הזכיר עוד הפעם [שם אלקים]. ולמה הזכיר פעם נוספת, כדי להוציא חמשה עלים חזקים שמסבבים את השושנה, ואלו החמשה נקראים ישועות, והם חמשה שערים. ועל סוד זה כתוב "כוס ישועות אשא", זה כוס של ברכה. כוס של ברכה צריך להיות על חמש אצבעות ולא יותר, כמו שהשושנה יושבת על חמשה עלים חזקים שהם דוגמת החמש אצבעות.

והשושנה הזו היא כוס של ברכה. מאלה"ם השני עד אלה"ם השלישי ישנן חמש תיבות. מכאן והלאה האור שנברא ונגנז ונכלל בברית ההוא שנכנס בשושנה (זו) והוציא בה זרע, וזה נקרא "עץ עושה פרי אשר זרעו בו". ואותו הזרע נמצא באות הברית ממש. וכמו דמות הברית שנזרע במ"ב זווגים של (של אותו) הזרע ההוא, כך נזרע השם החקוק ומפורש במ"ב אותיות כמעשה בראשית.

"בראשית". רבי שמעון פתח "הנצנים נראו בארץ". "הנצנים", זה מעשה בראשית, הם "נראו בארץ", מתי, ביום השלישי, שכתוב "ותוצא הארץ", אז "נראו בארץ". "עת הזמיר הגיע" זה יום הרביעי, שהיה בו זמיר עריצים, מארת חסר. "וקול התור" זה יום החמישי, דכתיב "ישרצו המים וגו'", לעשות תולדות. "נשמע", זה יום השישי, לפי שכתוב בו "נעשה אדם", שהוא עתיד להקדים עשיה לשמיעה, שכתוב

ספר הזהר

ולבתר אדכר זמנא אחרא אמאי אדכר זמנא אחרא בגין לאפקא חמש עלין תקיפין דסחרין לשושנה⁷ ואינון חמש אקרונן ישועות [ואינון] (ואקרונן) חמש תרעין ועל רזא דא כתיב (תהלים קטז יג) כוס ישועות אשא¹⁰ דא כוס של ברכה כוס של ברכה אצטרין למהוי על חמש אצבעין ולא יתיר כגוונא דשושנה דיתבא על חמש עלין תקיפין¹¹ דוגמא דחמש אצבעין:

ישושנה דא איהו כוס של ברכה¹² מאלהים תניינא עד אלהים תליתאה חמש תיבין מכאן ולהלאה אור דאתברי ואתגניז [ואתכליל] (וכליל) בברית ההוא דעאל בשושנה | דא | אפיק בה זרעא¹³ ודא אקרי (בראשית א יא) עץ עושה פרי¹⁴ אשר זרעו בו¹⁵ וההוא זרע קיימא באות(ו) ברית ממש¹⁶ וכמה דדיוקנא דברית אזדרע בארבעין ותרין זווגין¹⁷ ההוא [נ"א דההוא] זרעא כך אזדרע שמא גליפא מפרש במ"ב אתוון¹⁸ (כעובדא) | דעובדא | דבראשית¹⁹:

בראשית רבי שמעון פתח²⁰ (שיה"ש ב יב) הנצנים נראו בארץ הנצנים דא עובדא דבראשית נראו בארץ אימתי ביום השלישי דכתיב (בראשית א יב) ותוצא הארץ כדין נראו בארץ²¹ עת הזמיר הגיע דא יום רביעי דהוה ביה זמיר עריצים מארת חסר²² וקול התור²³ דא [יום] (ביום) חמישי דכתיב (שם כ) ישרצו המים וגו' למעבד תולדות נשמע דא יום ששי דכתיב (שם כו) נעשה אדם דהוה עתיד למקדם עשיה לשמיעה²⁴ [ד]כתיב

מאיר הזהר

יש בו מ"ב אותיות, ע"י מכו"ש ש"ג ח"ב פי"ן]. היינו ל"ב אלהים וי"ד מאמרות - א"מ (נ"א). ע"י ע"מ דרוש מ"ן ומ"ד דרוש י"ד (לש"ן). וע"י דרושי הולדת אור"א חו"ן פרקים א' ב' וד'. וע"י פת"ש (אור"א פתח טו) היינו הנשקין ששרסם בכ"ב האותיות, ומאחר שהראשון מציניהם נעלם, עיקרם הוא רק כ"א, וכל נשיקה היא בין שנים, לכן פעמיים הם מ"ב. **כב**. שם דלגא בכח נודע בפסוק זה כנודע מהצירוף (רמ"ן) [ע"י תיקון¹ ריש תיקון ד]. **כד**. הענין הוא שהם מיין דכורין המתפשטי משם ההויה שהרי יהוה, יוד הא ואו הא, יוד ואו דלג, הא אלף, ואו אלף ואו, הא אלף, הרי מ"ב אותיות עם מלויו ומילוי דמילוי. ומרעים בתוך שם מ"ב הנו' במע"ב היואל מצראשית ע' ב' דוזה"ו. והנה מ"ב אותיות הם ל"ב הנתיבות ועשרה מאמרות ול"ב נתיבות נמשכין מתכונה בסוד המוח המתפשט לל"ב נתיבות ויורד דרך חוט השדרה ועובר בכל י"ס הזכר ומושך כחם עד ברית קדש סיומא דגופא והזרע הוא נכנס בנקודת ליון וזרע בתוכו כבוד שם בן מ"ב הנו' במעשה בראשית ושם מנטיירת הגשמה הקדושה על ידי שם בן מ"ב זה ולכן מידי עלות הגשמה בכל לילה לא תוכל לעלות אלף על ידי שם זה בכל לילה שם מיוחד בשמים יבסה פניו כו' כנו' בס' התקונין בכמיצת ידי ועוד אני צריך למודעי בלשון זה עד יערה עלי רוח ממרום (שער מאמרי רש"י). ע"י אריות בענין זה שער מאמרי רש"י, ובוהר הרקיע, וביהל אור. **כה**. אז ע"א לט ע"ב ויקרא ד ע"ב לקמן ה (הערת זוהר). **כו**. שאז נגלית המלכות מאחורוי (רמ"ן). **כז**. שנתמעטה וירדה (רמ"ן). **כח**. נלח דז"א ציעא ימינת דחמן אכשבל זרעא (רמ"ן). תור בגימ' ישרצו (ד"א). **כט**. מלכות דבינה (רמ"ן). ולכן אמר נעשה לשון רבים לרמוז שלכן בראו - א"מ (נ"א).

יד. ובהאזינו רפו ובשית טרפי ע"ש, כי יזבן מתקונים סט ע"ב [עט ע"א] כי עם היסוד הכולל הוא שש הרי שית טרפי (רמ"ן). אימא אפיק ה' גבורות מנפס"ך להושיעם מן הקליפות (ד"א). ר"ל מאלהים ב' עד אלהים ג' ה' תיבות (נ"א). פתחם רלג וז"ע בקו ע"א (הערת זוהר), וע"י תיקון¹ פו סע"א. **טו**. תרומה קסט ע"א (הערת זוהר). **טז**. ענין העלין מוצן על פי [פרשת] פתחם רלג ע"ב (רמ"ן). **יז**. שם קלא (הערת זוהר), נדז"ל קלא ע"ב. **יח**. ע"י ע"ח מ"ד ומ"ן פרק ה, שעד היסוד אין האור מתעבה כלל וגשאר במעלתו העליונה. ולנוק' אין נמשכת כי אם תמנית הארה דרך דופני העטרה (ע"י שער הארת המוחין ט) והוא סוד סירס את הזכר (ב"ב עט ע"ב), שעיקר האור נשאר ביסוד שבו ואין הנוק' מקבלת מאותו האור העיקרי מאומה. וע"י תרומה קסו (כללים ח"א פא ע"א). **יט**. יסוד (רמ"ן). **כ**. לקמן סב ע"ב (הערת זוהר). **כא**. שהרומי אינו כגשמי אלף אור הנשפע בני' נשאר ג"כ ביסוד - ז"ח (נ"א). **כב**. הנה דיוקנא דברית היא נקודת ליון הכלולה מתמש גבורות דוגמת ברית קדש הכלול מתמש חסדים והנה לנקודת ליון זרע תחתון מיין נוקבין נעשו במ"ב זוגין והוא שם מ"ב הנמשך מלד הגבורה והס' הם מיין נוקבין ולהיות כי אין לך כל טיפה וטיפה שיוצרת מלמטה שאין תהום עולה לקראתו טיפיים אמר מ"ב זוגים ואמנם טעם הדבר הוא כי שם שבעה כפולות שבעה בשבע מוצקות שבעה עליונים ושבעה הנערות שלה כל אחת כלולה משש קצוות הרי מ"ב זוגין מ"ב זכרים ומ"ב נקבות ומים התחתונים מה שהיא מורעת הוא ע"י מ"ב זוגי' אלו ולפיקר אמר דאזדרע במ"ב זוגין והוא זרעא (שער מאמר רש"י). מה דהו"ה (רמ"ן) [היינו פשוט ומלא ומלא דמלא דשם מ"ה

הקדמת ספר הזהר

תרגום

ספר הזהר

כאן "נעשה אדם" וכתוב שם "נעשה ונשמע".
 "בארצנו", זה יום השבת שהוא דוגמת ארץ החיים
 (שהוא עולם הבא עולם הנשמות, עולם הנחמות).

הכא נעשה אדם וכתוב התם (שמות כד ז) נעשה ונשמע בארצנו
 דא יום שבת דאיהו דוגמת ארץ החיים (נ"א) שהוא עולם הבא
 עולם הנשמות עולם הנחמות(ז):

דבר אחר "הנצנים", אלו הם האבות שעלו
 במחשבה וגם נכנסו לעולם הבא ונגזזו שם,
 ומשם יצאו בהסתר, ונסתרו בתוך (בהם) נביאי
 האמת. נולד יוסף ונגזזו בו, נכנס יוסף לארץ הקודש
 ונטע אותם שם, ואז "נראו בארץ" ונגלו שם. ומתי
 הם נראו, בשעה שהתגלתה הקשת בעולם, כי בשעה
 שנראית הקשת אז הם מתגלים. ובשעה היא "עת
 הזמיר הגיע", עת לקצץ את הרשעים מן העולם. למה
 ניצלו, לפי ש"נצנים נראו בארץ", ואם לא שנראו, לא
 היו נשארים בעולם, והעולם לא היה מתקיים. ומי
 מקיים את העולם וגורם לאבות שיתגלו, קול של
 התינוקות שעוסקים בתורה, בזכות אלה התינוקות
 שבעולם, העולם ניצל, עליהם כתוב "תורי זהב נעשה
 לך", אלו הם תינוקות ילדים ובחורים, שכתוב
 "ועשית שנים כרובים זהב".

דבר אחר הנצנים אלין אנון אבהן דעאלו במחשבה ועאלו
 בעלמא דאתי ואתגניזו ומתמן נפקו בגניזו
 ואטמירו גו נ"א בהו נביאי קשוט אתיליד יוסף ואטמירו ביה
 עאל יוסף בארעא קדישא ונציב לון תמן נראו בארץ
 ואתגלו תמן ואימתי אתחזון בשעתא דאתגלי קשת בעלמא דהא
 בשעתא דקשת אתחזי כדין אתגליין אינון ובההיא שעתא עת
 הזמיר הגיע עדן לקצץ חייבין מעלמא אמאי אשתזיבו בגין דנצנים
 נראו בארץ ואלמלא דנראו לא אשתארון בעלמא ועלמא לא
 אתקיים ומאן מקיים עלמא וגרים לאבהן דאתגליין קל ינוקי דלעאן
 באורייתא ובגין אינון רביין דעלמא עלמא אשתזיב לקבליהון
 (הה"ד) (שיר א יא) תורי זהב נעשה לך אלין אינון ינוקי רביין
 עולמין דכתיב (שמות כה יח) ועשית שנים כרובים זהב:

בראשית. רבי אלעזר פתח, "שאו מרום עיניכם
 וראו מי ברא אלה". "שאו מרום
 עיניכם", לאיזה מקום, למקום שכל העינים תלויות
 אליו, ומי הוא, פתח עינים, ושם תדעו שאותו סתום
 העתיק עעומד לשאלה, ברא אלה. ומי הוא, "מי",
 אותו שנקרא מקצה השמים למעלה, שהכל עומד
 ברשותו. ולפי עעומד לשאלה והוא בדרך סתום ולא
 גלוי, לכן נקרא "מי", כי למעלה אין שם שאלה, וקצה
 השמים הזה נקרא "מי".

בראשית רבי אלעזר פתח (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם
 וראו מי ברא אלה שאו מרום עיניכם לאן אתר
 לאתר דכל עיינין תליאן ליה ומאן איהו פתח עינים ותמן תנדעון
 דהאי סתים עתיקא דקיימא לשאלה ברא אלה ומאן איהו מ"י
 ההוא דאקרי מקצה השמים לעילא דכלא קיימא ברשותיה ועל
 דקיימא לשאלה ואיהו בארץ סתים ולא אתגליא אקרי מ"י דהא
 לעילא לית תמן שאלה והאי קצה השמים אקרי מ"י:

ויש אחר למטה שנקרא "מה". ומה בין זה לזה, אלא
 הראשון הסתום שנקרא "מי" עומד לשאלה,
 כיון ששואל אדם ומפשפש להתבונן ולדעת מדרגה
 לדרגה עד סוף כל הדרגות, כיון שמגיע לשם, "מה".
 מה ידעת, מה הסתכלת, מה פשפשת, הרי הכל סתום
 כבתחילה. ועל הסוד הזה כתוב "מה אעידך מה אדמה
 לך".

ואית אחרא לתתא ואקרי מ"ה מה בין האי להאי אלא קדמאה
 סתימאה דאקרי מ"י קיימא לשאלה כיון דשאל בר נש
 ומפשפש לאסתכלא ולמנדע מדרגא לדרגא עד סוף כל דרגין כיון
 דמטי תמן מ"ה מה ידעת מה אסתכלתא מה פשפשתא הא
 כלא סתים כדקדמיתא ועל רזא דנא כתיב (איכה ב יג) מה אעידך
 מה אדמה לך:

מאיר הזהר

א. שאו ציוס השבת עלתה עד צינה בקדושת מוסף (רמ"ו). ב. עי זכר
 הרקיע. ג. צינה (רמ"ו). ד. אצא (רמ"ו). ה. שער מאמרי רשבי ה
 ע"א גורם את המוסגר. ו. עי זכר הרקיע. ז. צבד הטופה בגו מוחא
 דאצא (רמ"ו). ח. צבד הריון (רמ"ו). ט. עי ירחים (רמ"ו). י. שממות
 [שמחג"ת] נעשו חצ"ד (רמ"ו). יא. שמנו"ה נעשה חג"ת (רמ"ו). יב. יסוד
 ונו"ה עמו צבד מוספת (רמ"ו). יג. הנו"ה הנו" (רמ"ו). יד. יסוד ז"א
 (רמ"ו). טו. צבד חצ"ד שלה (רמ"ו). טז. צבד מוחין שלה (רמ"ו).
 ז. יסוד (רמ"ו). יח. צעת שהקשת נראה להסית הרשעים כדי לרחם עליהם
 (רמ"ו). יט. נו"ה (רמ"ו). כ. נו"ה תרין צעין. עי סתרי חורה קכב ע"א
 לציאורים (רמ"ו). כא. סוד נו"ה דאי ששם הזהב (רמ"ו). עי אריכות צמאמרי
 רשבי וציהל אור, וצוהר הרקיע. כב. נקרא הנוקבא כי סת"ת שוכן מרום
 שהוא שוכן צ"ה ומרום ג' רפ"ו סוד פשוט וריצוע דללהים שצנוקבא (רמ"ו).
 כג. מלכות (רמ"ו). פי עטרה [אמרה] פתח לעינים הס נח והוד עיין פ"ה
 ב' אחרי מות דף ע"א ב' (ד"א). כד. צינה צעממותה נקראת עתיקא

סתימאה וקיימא לשאלה ע"י הו"ק שצראה, ומתגלים צבולות דאקרי מוסף, ששם
 מחילים הקלות (רמ"ו). כה. עי צבדגר"א על ק"י סוף ח ע"א, וכן עי
 צבדגר"א על תיקון כ ע"ג. עי פת"ש אח"פ טו, לש"ו כללים ח"ב נב ע"ב,
 הקדו"ש לח ע"א, וע"ה ח"א פג ע"ג. כו. שמות קמ ע"א (דפ"ק). עי ח"ג
 רד ע"א (לש"ו). צמינת מ"י כולל את כל הג"ר (דע"ה ח"ב סו ע"ג).
 כז. תרומה קח ע"א (דפ"א). כח. שהוא מלוכב צת"ת (שער מאמרי רשבי
 ו ע"א). כט. כך נקרי ו"ק דצינה (רמ"ו). ל. עי ע"ח שער א' ענף ה'.
 ועי ציאורים ח"א כ ע"ב. לא. ו"ק דועיר המתלבשים צנוק' (רמ"ו).
 לב. תרומה קלח ע"א, ויקהל ריא, צהעלותן קמח ע"ב, ולהלן ט ע"א, טו, קסו
 ע"א, שמות קנו ע"א (הערת הוהר). לג. עי ע"ח שער א' ענף ה' שאלן
 כוונתו שהוא כינוי למלכות, ועי צבדגר"א על תו"ס מא ע"ג שהוא כינוי למלכות
 דאלילות. לד. כנגד ו"ק דצינה המתלבשת צו"א (רמ"ו). לה. כנגד ו"ק
 דת"ת צבולות (רמ"ו). לו. ו"ק דמלכות עמנה (רמ"ו). לו. כי מה מתלבש
 צוה וכו' (רמ"ו).

הקדמת ספר הזהר

דף א ע"ב²

ספר הזהר

תרגום

כאשר נחרב בית המקדש יצא קול ואמר "מה אעידך" (ומה אדמה לך, באותו "מה" אעידך). בכל יום ויום העידותי בך מימים קדמונים, שכתוב "העדתי בכם היום את השמים ואת הארץ". "ומה אדמה לך" באותו אופן ממש עטרתי אותך בעטרות קדושות, עשייתי לך שלטון על העולם, שכתוב "הזאת העיר שיאמרו כלילת יפי וגו'", קראתי עליך "ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה". "מה אשׁוה לך", כמו שאת יושבת, כך הוא כביכול למעלה. כשם שלא נכנסים עכשיו בך העם הקדוש בסדרים קדושים, כך אני נשבע לך שלא אכנס למעלה עד שיבואו בך המוניק למטה. וזוהי הנחמה שלך, הואיל שהדרגה הזו אשׁוה לך בכל.

ועתה שאת כאן, "גדול כים שברך". ואם תאמר שאין לך קיום ורפואה - "מי ירפא לך", ודאי שאותה הדרגה הסתומה העליונה שהכל נמצא בה, תרפא לך ותקים אותך. "מי" - קצה השמים למעלה, "מה" - ועד קצה השמים למטה, ואת זה ירש יעקב, שהוא מבריה מן הקצה אל הקצה, מהקצה הראשון שהוא "מי", אל הקצה האחרון שהוא "מה", לפי שעומד באמצע. ועל זה "מי ברא אלה".

אמר רבי שמעון, אלעזר בני, פסוק דברך ויתגלו סודות עליונים הסתומים שאינם ידועים לבני העולם. שתק רבי אלעזר. בכה רבי שמעון ועמד רגע (שעה) אחד. אמר רבי שמעון, אלעזר, מאי "אלה", אם תאמר שהם כוכבים ומזלות, הרי הם נראים שם תמיד, ועל ידי "מה" נבראו, כמו שנאמר "בדבר יהוה שמים נעשו". ואם תאמר אלו דברים סתומים, שלא יכתוב "אלה", כי הם נגלים. אלא סוד הזה לא התגלה כי אם ביום אחד כשהייתי על חוף הים, ובא אליהו ושאל אותי, רבי, ידעת מה זה "מי ברא אלה". אמרתי לו, אלה השמים וצבאם מעשה הקב"ה, שראוי לו לאדם להסתכל בהם כדי לברך אותו, שכתוב "כי אראה שמיך מעשה

כך אתחריב בי מקדשא^ל נפק קלא ואמר (דא) מה אעידך [ומה אדמה לך מה אעידך וכו' נ"א מה אעידך בההוא יומא ומה אדמה לך בכל יומא]^ב | נ"א ומה אדמה לך בההוא מ"ה אעידך | בכל יומא ויומא (הא) אסהידת בך מיומין קדמאין^ב דכתיב (דברים ל יט) העדותי בכם היום את השמים ואת הארץ ומה אדמה לך בההוא גוונא ממש עטרית לך בעטרין קדישין^ב עבדית לך שלטנו על עלמא^ב דכתיב (איכה ב טו) הזאת העיר שיאמרו כלילת^ב | יופי וגו'^ב קרינא לך ירושלם^ב הבנויה כעיר שחברה לה (תהלים ככב ב) מה אשׁוה לך (איכה ב יג) כגוונא דאנת יתבא^ב הכי הוא כביכול לעילא כגוונא דלא עאלין השתא בך עמא קדישא בסדרין קדישין הכי אומינא [לך דלא איעול] (לה דלא אעיל) אנא לעילא עד דיעלון בך אכלוסך^ב ודא איהו נחמה דילך הואיל דדרגא דא אשׁוה לך בכלא:

והשתא דאנת הכא גדול כים שברך^ב (שם) ואי תימא דלית | לך | (ליה) קיימא ואסוותא מ"י ירפא לך^ב ודאי ההוא דרגא סתימא עלאה דכלא קיימא ביה ירפא לך ויוקים לך מ"י קצה השמים לעילא | מ"ה | ועד קצה השמים לתתא | נ"א | קצה השמים לתתא) ודא ירית יעקב דאיהו מבריה מן הקצה אל הקצה מן הקצה קדמא דאיהו מ"י אל הקצה בתראה דאיהו מ"ה בגין דקאים באמצעייתא ועל דא מי ברא אלה^ב:

אמר רבי שמעון אלעזר בני פסוק מילך ויתגלי סתימא דרזא עלאה דבני עלמא לא ידעין שתיק רבי אלעזר בכה רבי שמעון וקאים [רגעא נ"א שעתא]^ב (דרגא) חדא א"ר [שמעון] אלעזר^ב מאי אלהי אי תימא ככביאי^ב ומזלי הא אתחזאן תמן תדירי^ב ובמ"ה^ב אתבראו כמה דאת אמר (תהלים לג ז) בדבר יהוה שמים נעשו^ב אי על מלין סתימין לא לכתוב אלה דהא אתגליא איהו אלא רזא דא לא אתגליא בר יומא חד דהוינא על כיף ימא ואתא אליה^ב ואמר לי רבי ידעת מה הוא [מי] ברא אלה אמינא ליה אלין שמיאי^ב וחיליהון עובדא דקב"ה^ב דאית ליה לבר נש לאסתכלא בהו^ב ולברכא ליה דכתיב (שם ח ד) כי אראה שמיך מעשה

מאיר הזהר

ושש קלות שלו נשמה לו"ק דמלכות. הרי נה"י דבינה צח"ג[ת] נה"י דז"א, ונה"י דז"א צחג"ת דמ'נלכות] ונמלא ו' חג"ת נה"י ששה וששה הרי י' זהו שצטי יה עדות לישראל (רמ"ו). **נא**. ע"י אריכות צמאמרי רש"זי, וצשעה"ק ה ע"א. כלומר כל גילוייה הוא רק על ידי ז"א (דע"ה ח"א ד ע"ג), וכל קצה הוא בצורת ו' ולכן ו' קלות צגימי אל"ה (ציאורים ח"א כה ע"ד). **נב**. נמחק צגרא. **נב**. נמחק צגרא. **נד**. ע"י צוהר הרקיע. **נה**. שהם רוחות ושמות שצבידוק (רמ"ו). **נו**. נהר דלא פסיק (רמ"ו). **נז**. ועד (רמ"ו). **נח**. צמלכות ע"י הקלות דח"ת (רמ"ו). א"כ ואין אמר מי צרא (רמ"ו). **נט**. ו"ק דצריאה (רמ"ו). **ס**. נוקצא דז"א דאזילות (רמ"ו). **סא**. צמוד הסתכלות צכוס של צרכה (רמ"ו).

למ. שנסתלקו ו"ק דדכורא ממקדש (רמ"ו). **לט**. נ"א צההוא יומא ומה אדמה לך בכל יומא ויומא (ד"ה). **מ**. שלא יגרמו הסתלקות אור הו"ק (רמ"ו). **מא**. שהם צ' עטרין היה מוריש לך צעלך (רמ"ו). עטרף דסקדים לז"א, ועטרף דגבורות לטוק' (מ"מ). **מב**. צמוד ומלכותו בכל משלה (רמ"ו). **מג**. כלולה מו"ק (רמ"ו). **מד**. ס"ת תרות"י (ד"ה). **מה**. כשם שלא היה פגם צבינה כך לא היה פגם צמלכות (רמ"ו). **מו**. שאין זיווג בגלות אין זיווג א"א לאז"ל או"ף] לנשמות (רמ"ו). **מז**. "לתתא" נוסף צדפ"ו. **מח**. שגלי היס הם קליפות אשר מתנגעים ללא חוזה לגבול הקדושה (רמ"ו). **מט**. שיתלבש מ"י צועיר, ח"א הנקרא מה צמה שהיא המלכות (רמ"ו). שמות שלו ע"צ (הערת הוהר). **נ**. דקאים צין א"א או"ף] למלכות - צועיר, ושש קלות דבינה לו,

הקדמת ספר הזהר

תרגום

אצבעותיך וגו' ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ.

אמר לי, רבי, דבר שתום היה לפני הקדוש ברוך הוא וגילהו בישיבה של מעלה, וזה הוא. בשעה שסתום כל הסתומים רצה להתגלות, עשה בתחילה נקודה אחת, וזו עלתה להיות מחשבה. צייר בה כל הציורים, חקק בה כל החקוקים. וחקק בתוך הנר הקדוש הסתום חקיקה של ציור אחד סתום, קדש קדשים, בנין עמוק שיצא מתוך המחשבה ונקראת "מי" התחלה (ראשית) לבנין. עומד ולא עומד, עמוק וסתום, לא נקרא בשם "מי". רצה להתגלות ולהקרא בשם (הזהר), והתלבש בלבוש מכובד שמאיר וברא אלה, ועלה "אלה" בשם.

התחברו האותיות אלו באלו ונשלמו בשם אלהים. וטרם שברא אלה, לא עלה בשם אלהים. והם שחטאו בעגל, ועל סוד זה אמרו "אלה אלהיך ישראל". וכמו שמשנתף "מי" ב"אלה", כך השם משנתף תמיד, ובסוד הזה התקיים העולם. ופרח אליהו ולא ראיתי אותו, וממנו ידעתי הדבר שעמדתו על הסוד והסתור שלו. בא רבי אלעזר וכל החברים והשתטחו לפניו. בכו ואמרו, אלמלא לא באנו לעולם אלא לשמוע את זה, די.

אמר רבי שמעון, על זה השמים וצבאם נבראו ב"מה", שכתוב "כי אראה שמך מעשה אצבעותיך וגו'", וכתוב "מ"ה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים". "על השמים" הוא עולה בשם, משום שברא אור לאורו, והתלבש זה בזה ועלה בשם עליון. ועל זה "בראשית ברא אלהים", זה אלהים העליון, שהרי "מה" לא היה כך ולא נבנה. אלא, בשעה שנמשכו האותיות הללו (מאלו) "אלה" מלמעלה למטה, והאם הלוחת לבת בגדיה וקישטה אותה בתכשיטה.

ומתי קישטה אותה בתכשיטה כראוי, בשעה שנראו לפניו כל זכר, שכתוב "אל פני האדון

ספר הזהר

אצבעותיך^ה וגו' יהו"ה אדונינו מה^ה אדיר שמך בכל הארץ: **א"ל** רבי מלה סתימא הוה קמי קב"ה וגלי במתיבתא עלאה ודא הוא בשעתא דסתימא דכל סתימין בעא לאתגלייא עבד ברישא נקוד"ה חדא^ה ודא^ה סליק למהוי^ה מחשבה צייר בה כל ציורין חקק בה כל גליפין ואגליף גו בוצינא קדישא סתימא גליפו דחד ציורא סתימאה קדש קדשין בנינא עמיקא^ה דנפק מגו מחשבה ואקרי [מ"י] שירותא (נ"א ראשיתא) לבנינא קיימא ולא קיימא עמיק וסתים בשמא לא אקרי אלא מ"י^ה בעא לאתגלייא [ולאתקרי] (ולא יתקרי) בשמא (דא) ואתלבש בלבוש יקר דנהיר וברא אלה וסליק אלה^ה בשמא:

אתחברון אתוון אלין באלין^ה ואשתלים בשמא אלהים^ה ועד לא ברא אלה לא סליק בשמא אלהים ואינון דחבו בעגלא^ה על רזא דנא אמרו (שמות לב ח) אלה אלהיך ישראל^ה וכמה דאשתתף מ"י באלה^ה הכי הוא שמא דאשתתף תדיר וברזא דא אתקיים עלמא ופרח^ה אליהו ולא חמינא ליה ומניה ידענא מלה דאוקימנא על רזא וסתרא דילה אתא רבי אלעזר וכלהו חברייא ואשתטחו קמיה בכו ואמרו אלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די:

אמר רבי שמעון על דא^ה שמיא וחיליהון במ"ה אתבריאוי דכתיב (תהלים ח ד) כי אראה שמך מעשה אצבעותיך וגו'^ה וכתיב (שם י) מ"ה אדיר^ה שמך בכל הארץ אשר תנה^ה הודך על השמים^ה [על השמים איהו לסלקא בשמא] בגין דברא נהורא לנהוריה ואתלבש דא בדא וסליק בשמא (קדישא ה') עלאה ועל דא^ה בראשית ברא אלהים (בראשית א א) דא^ה אלהים עלאה דהא מ"ה לא הוי הכי ולא אתבני אלא בשעתא דאתמשכן אתוון אלין [מאלין] אל"ה מלעילא לתתא^ה ואימא אוזיפת לברתא מנאהא^ה וקשיטא לה בקישוטהא:

ואימתי קשיטא לה בקישוטהא כדקא חזיל בשעתא דאתחזון קמה כל דכורא^ה דכתיב (שמות כג יז) אל | את) פני האדון^ה

מאיר הזהר

(ד"ר^ה). ע"י פרשת משפטים קה ע"א (לש"י). י. זשעת אצילות, כי אמא תמיד רוצנת על הבנים (ד"ר^ה). יט. מנאן עד סוף הקטע מקומו לקמן לפני א"ר אלעזר שמיקה (גר"א). יט. שפי' אלה, שסוד מי אלה באצין [ות] א"ר מוכרח הוא דשמיא וחיליהון (ד"ר^ה). כ. ע"י זוהר הרקיע. כא. סוד אצבעות הכוס (ד"ר^ה). כב. (שצמה) [שצמ"ה] נעשית הכלה (ד"ר^ה). כג. כי צינה נקרא אשר שהוא באצילות (ד"ר^ה). כד. ס"ת מלכ"ה (ד"ר^ה). כה. צו"ק שהם אלה (ד"ר^ה). כו. צינה שנעשה צינה אלקים (ד"ר^ה). כז. כי צינה אינה נקרא אלהים רק צמת החלצות ומלכות אין לה ו"ק להחצול צהם בקישוט שנעשים לה ו"ק אז (ד"ר^ה). כח. מן הו"א אל המלכות (מ"מ). כט. מלה מלבושה (ד"ר^ה), ומקשטת למלכות [רש"י] (ג"א), ע"י כללים ח"א קג ע"ג, דע"ה ח"ב קד ע"ג וקבא ע"ג. ע"י ע"ח שער מ' פרק ח'. ל. שמסתיימס בזכר (ד"ר^ה). לא. שאז נעשים זכר (ד"ר^ה). לב. ונעשית אלהים כמו צינה (ד"ר^ה).

א. סוד כוס של ברכה עומד על חמשה אצבעות (ד"ר^ה). ב. שהצנין היה צמה (ד"ר^ה). ג. חמשה דא"א מוחא סמימא (ד"ר^ה). ע"י דע"ה ח"א ו ע"ג שהיינו רדל"א. ד. ע"י החלצות נקודה א"א (ד"ר^ה). פי' רצה לגלות מלכותו (מ"מ). ה. להלן טו ע"א משפטים קה ע"א ט ע"ב שמות רכו ע"ב רכח ע"א (הערות הזוהר). הוא אבא (מ"מ). ו. אבא (ד"ר^ה). ז. סוד שציל דיקא אבא אבא צינה הציור ו"ק הנקרא גליפין הרי כל פרצוף אבא (ד"ר^ה). ח. היכל ק"ק (ד"ר^ה). ט. מלך אבא הנקרא עמיקא ונחלצשה בחסד ראש הצנין לכן נקרא צינה עמיקא (ד"ר^ה). י. כי אין ניכר עמידתה בחסד צינה (ד"ר^ה). יא. מ' צינה, י' חסד נמשך מחממה הנקרא י' (ד"ר^ה). יב. הם ו"ק (ד"ר^ה). יג. אלה מי (ד"ר^ה). יד. והי' קדם למ' כי תחלה היינו חושבים הפנימים שהיא צינה ואח"כ היה חסד ועמה אין חושבין צהיפון המ' קודם ל' והכוונה להתגלות וסמימא המ' בסוד הרבצה (ד"ר^ה). טו. (נ"א) בעלמא נוסף בדפ"ו. טז. שרצה להפריד הו"ק מצינה ולהורידם למלכות הנק' יס בסוד קליפת עשייה

הקדמת ספר הזהר

דף ב ע"א²

ספר הזהר

תרגום

ה". וזה נקרא 'אדון', כמו שנאמר "הנה ארון הברית אדון כל הארץ". כך יצאה ה' ונכנסה י', והתקשטה בכלים של זכר כנגדם של כל זכר בישראל. וישראל מושכים אותיות אחרות מלמעלה למקום הזה. "אלה אזכרה" אזכיר בפי ואשפוך דמעותי (ברצון נפשי כדי להמשיך האותיות הללו), ואז אדם מלמעלה עד בית אלהים, שיהיה אלהים כדוגמתו, ובמה, "בקול רנה ותודה המון חוגג".

אמר רבי אלעזר, השתיקה שלי בנתה מקדש למעלה ובנתה מקדש למטה, ובודאי דיבור בסלע משתיקה בשמים. דיבור בסלע - מה שאמרתי והתעוררתי בו, שתיקה בשמים - מה ששתיקתי שנבראו ונבנו שני עולמות יחד.

אמר רבי שמעון, מכאן והלאה שלמות הכתוב, שכתוב "המוציא במספר צבאם", שתי דרגות הן, וכל אחת מהן צריכה להיות רשומה. אחת זה שנאמר "מה", ואחת "מי". זו עליונה וזו תחתונה. זו העליונה רשומה, ואומר "המוציא במספר צבאם", "המוציא" - אותו שנודע ואין כמותו, כדוגמת זה המוציא לחם מן הארץ. "המוציא" - ההוא שנודע, זו הדרגה התחתונה, והכל אחד. "במספר" - ששים רבוא הם שעומדים יחד, והוציאו צבאות למיניהם שאין להם חשבון. (כדוגמת זה) "לכולם" - בין אותם הששים ובין כל צבאותם "בשם יקרא".

מה זה "בשם יקרא", אם תאמר שקרא להם בשמותם, זה אינו כך, שאם כן היה צריך להיות בשמו. אלא בזמן שהדרגה הזו לא עולה בשם (למעלה) ונקראת "מי", לא מולידה ולא מוציאה נסתרים למינה, אף על גב שכולם היו טמונים בה. כיון שברא "אלה" והתעלה בשמו ונקרא אלהים, אז בכח השם הזה הוציא אותם בשלמות. וזהו "בשם יקרא", באותו השם שלו קרא והוציא כל מין ומין שיתקיימו בשלמותו. כדוגמת זה "ראה קראתי בשם", הזכרתי שמי שיתקיים בצלאל על קיום שלמותו.

"מרב אוניס", מה זה "מרב אוניס", זה ראש הדרגות, שעולים בו כל הרצונות, ועלייתם בו

יהו"ה ודא אקרי אדון כמה דאת דאמר (יהושע ג יא) הנה ארון הברית אדון כל הארץ כדין נפקת ה"י ואעילת י"ל ואתקשיטת במאני^ל דכורא לקבליהון דכל דכר בישראל ואתוון אחרנין משכן לון ישראל מעילא לגבי אתר דא אלה אזכרה (תהלים מב ה) אדכרנא בפומא^ל ושפיכנא דמעאי (נ"א) ברעות נפשי בגין לאמשכא אתוון אלין^ל וכדין אדרם מעילא עד בית אלהים למהוי אלהים כגוונא דיליה^ל ובמאי (שם) בקול רנה ותודה המון חוגג^ל:
א"ר אלעזר שתיקה |דילי| (דיליה) בנא מקדשא לעילא^ל ובנא מקדשא לתתא^ל ובודאי [מלה בסלע משתוקא בתרין מלה] (משתוקא בשמים ומלה) בסלע מה דאמרנא ואתערנא ביה משתוקא בשמים מה דשתיקנא [דאברון] (ואברו) |ואיבנו| תרין עלמין כחדא^ל:

אמר רבי שמעון מכאן ולהלאה שלימו דקרא דכתיב (ישעיה מ כו) המוציא^ל במספר^ל צבאם תרין דרגין אינון דאצטריך למהוי רשים כל חד מנייהו חד דא דאתמר מ"ה וחד מ"י דא עלאה ודא תתאה^ל דא עלאה רשים ואמר^ל המוציא במספר צבאם המוציא ההוא דאשתמודע^ל ולית כוותיה כגוונא דא המוציא לחם מן הארץ^ל המוציא ההוא דאשתמודעא דא דרגא תתאה וכלא חד במספר שתיק^ל רבוא אינון דקיימין כחדא ואפיקו חילין לזינייהו דלית לון חושבנא^ל [כגוונא דא] לכלם בין אינון שתיין בין כל חילין דילהון בשם יקרא:

מאי בשם יקרא אי תימא דקרא לון בשמתהון לאו הכי הוא^ל |דאם כן בשמו מבעי ליה| אלא בזמנא דדרגא דא^ל לא סליק |בשמא| (נ"א) לעילא^ל ואקרי מ"י^ל לא אוליד ולא אפיק טמירין לזיניה^ל אע"ג דכלהו הוו טמירין ביה כיון דברא אלה ואסתלק בשמיה ואקרי אלהים כדין בחילא דשמא דא אפיק לון^ל בשלימו ודא הוא בשם יקרא^ל בההוא שם דיליה קרא ואפיק^ל כל זינא וזינא לאתקיימא בשלימותיה כגוונא דא (שמות לא ב) ראה קראתי בשם אדכרנא שמי לאתקיימא בצלאל על קיום^ל אשלמותיה:

מרב אוניס (ישעיה מ כו) מאי מרב אוניס^ל דא ריש דרגין^ל דסליקו ביה כל רעותין^ל ואסתלקו ביה

מאיר הזהר

הוהר) פקודי ללא ע"ב (דפ"ב). **מז**. פי כל מילין דלינון באתגליא כמזיין, עיין תרומה קסח ע"ב וזגליון פי פקודי (ד"ב). **מח**. סוד המוציא לחם מן הארץ (ד"ב). **מט**. ו"ק שנחשב שם (רמ"ו). **נ**. בעולמות צ"ע (רמ"ו). **נא**. אחר זילא אין שייך קריאת שם (רמ"ו). **נב**. זינה (רמ"ו). **נג**. חכמה (רמ"ו). פי קודם אילנות ו"ק דז"א שהתלבש בו זינה (רמ"ו). **נה**. פירוש לא הוציא האורות העמונים בו למיניהם. הרש"ב (כ"ב). **נו**. עיבור צ' (רמ"ו). **נז**. והשם קאי אבינה ע"מנה לא על החילות (רמ"ו). **נח**. ע"י דע"ה ח"ב לה ע"ד. **נט**. שהמשין לו שפע מאותיות השם (רמ"ו). **ס**. פקודי ללא ע"ב (הערת הזוהר). **סא**. אבא חכמה (רמ"ו). **סב**. דאימא חו"ץ (רמ"ו).

לב. שהיא מ"ה (רמ"ו). **לד**. י"י (רמ"ו). **לה**. ניסוד הדכר (רמ"ו). **לו**. צפומאי (דפ"ו). **לז**. מנחם צהגהות הגר"א. **לח**. ע"י הגהות רמ"ו הוצא צנוף הספר. **לט**. ע"י אריכות זיהל אור. **מ**. ו"ק דבינה צ"א צנוק' (רמ"ו). מכאן דעיקר קדושת לימוד הקבלה ומעלתו הוא לדבר בצמינות שלמעלה דווקא ולא של מטה, כדי לתקן ולעורר באורותיהם של מעלה (דע"ה ח"א נו ע"ב) וע"י דע"ה ח"ב קנה ע"ד, וע"י זוהר הקדוש. **מא**. ו"ק דז"א צנוק' (רמ"ו). **מב**. ע"י שער מאמרי רש"י הוצא צנוף הספר. **מג**. מלכות (רמ"ו). **מד**. זינה (רמ"ו). **מה**. הנה צ' מדרגות אלו, ראש הצנין העליון וסופו, העליון להשפיע והתחתון לקבל. העליון נעלם, והתחתון נגלה כו' (שער מאמרי רש"י). **מו**. שמות קסח ע"ב וקלח ע"ב (הערת

הקדמת ספר הזהר

תרגום

בדרך שתום. "ואמיץ כח" - זה סוד העולם העליון שהתעלה בשם אלהים, כמו שאמרנו. "איש לא נעדר" - מאותם ששים רבוא שהוציא בכח השם. ומשום שאיש לא נעדר, בכל מקום שמתו ישראל ונענשו בחטאייהם, נמנו ולא נעדר מאותם ששים רבוא אפילו אחד, כדי להיות הכל צורה אחת. כמו שאיש לא נעדר למעלה, אף כאן לא נעדר למטה.

"בראשית". רב המנונא הזקן אמר, מצאנו אותיות בהפוך, ב"ת בהתחלה ואחר כך. ב' בהתחלה היינו "בראשית", "ברא" לאחר מכן. אל"ף בהתחלה ואחר כך. אל"ף בהתחלה היינו "אלהים", "את" לאחר מכן. אלא כשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות את העולם, כל האותיות היו סתומות, ואלפיים שנה שברא את העולם היה מסתכל הקדוש ברוך הוא ומשתעשע בהן.

כשרצה לברוא את העולם, באו לפניו כל האותיות מסופם לראשם. התחילה האות ת' להכנס בראש. אמרה, רבון העולמים, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שאני תשלום חותם שלך אמ"ת, ואתה נקראת אמ"ת, ראוי למלך להתחיל באות אמ"ת ולברוא בי את העולם. אמר לה הקדוש ברוך הוא, את ראויה ואת זכאית, אלא שאינך כדאית לברוא בך את העולם, הואיל ואת עתידה להיות רשומה על מצחי האנשים הנאמנים שקיימו את התורה מאל"ף ועד ת"ו, וברושם שלך ימותו. ועוד, שאת חותם המות. והואיל ואת כך, אינך כדאית לברוא בך את העולם. מיד יצאה.

כנסה האות ש' לפניו. אמרה לפניו, רבון העולמים, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שבי נקראת שמך שד"י, וראוי לברוא את העולם בשם קדוש. אמר לה, את ראויה ואת טובה ואת אמת, אבל הואיל

ספר הזהר

בארח סתים ואמיץ כ"ח^ה דא רזא דעלמא עלאה³ דאסתלק בשם אלהים כדקאמרן איש לא נעדר מאינון שתין רבוא דאפיק בחילא דשמא ובגין דאיש לא נעדר בכל אתר דמיתו ישראל ואתענשו בחוביייהו אתמנון ולא אעדר מאינון² שתין רבוא אפילו חד בגין למהוי כלא דיוקנא חדא כמה דאיש לא נעדר לעילא אוף הכי לא נעדר לתתא:

בראשית רב המנונא סבא אמר⁷ אשכחן אתוון בהפוכא⁸ ב"ת בקדמיתא ולבחר ב' בקדמיתא היינו בראשית ברא לבתר אל"ף בקדמיתא ולבחר אל"ף בקדמיתא היינו אלהים את לבתר אלא כד בעא קב"ה למעבד עלמא⁹ כל אתוון הוו סתימין¹⁰ ותרין אלפין שנין¹¹ עד דלא ברא עלמא הוה מסתכל קב"ה¹² ואשתעשע בהו¹³:

כך בעא למברי עלמא אתו¹⁴ כל אתוון קמיה¹⁵ מסופא¹⁶ ארישייהו¹⁷ שריאת את ת למיעל ברישא אמרה רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא דאנא חותמא דגושפנקא¹⁸ דילך אמ"ת ואת אתקריאת אמ"ת¹⁹ יאות למלכא למשרי באת אמ"ת ולמברי בי עלמא אמר לה קב"ה יאות את וזכאה את אלא לית את כדאי למברי בך עלמא הואיל ואת זמינא למהוי רשים²⁰ על מצחין²¹ דגוברין מהימנין דקיימו אורייתא מאל"ף ועד ת"ו וברשימו דילך ימותון ועוד דאת חותמא דמות הואיל ואת כך לית | את | (אנא) כדאי למברי בך עלמא [מיד נפקת]²²:

עאלת את ש קמיה²³ אמרה קמיה רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא דבי אתקרי שמך שד"י ויאות למברי עלמא בשמא קדישא אמר לה יאות את וטב את וקשוט את²⁴ אבל הואיל ואתוון דזיפא²⁵ נטלין לך למהוי עמהון לא בעינא למברי

מאיר הזהר

צבינה, א' תחילה ואח"כ כולם על הסדר, ונמצאת ת' אחרונה עומדת בפסח הצנינה, ע"כ יאלה ראשונה - א"ס (ג"א). ע"י תיקון¹ ז' ע"א: והמשכילים יזהירו אלין אינון אמוון דהוה לון שכל לאעלא קדם מלכא כל חד על תקונו מסטרא דגבורה עלאו כלהו למפרע בגין דליה דרועא שמאלא משרי² ודא ליהו בראשיית³ צא' משרי⁴ בגין דצמדת הדין אצברי עלמא, ע"כ. **טז**. חותם הטבעת (דפ"א). **יז**. ראשי אותיות וסופן ואמנען אמת והוא ת"ת ר"ל המכריע בג' קוים דהיינו ת"ת ודעת וצנינה ליסוד ואמר שיבא ז"א ע"י מכריע אחרון דצנינה יסוד (דפ"א). **יח**. פ"י כי הדינים גוזרים ציטוד אמת ולא יתקיים העולם כי הם (חסר) דעמו קצת לשמא (דפ"א). **יט**. פ"י ציטוקאל (ט ד) והאותיות מו על מנחות וכו' (ד"א), וע"י צבת נה ע"א. **כ**. ע"י אריכות במאמרי רש"י. **כא**. צורת ש' מורה על ג' אצות המתייחדים במלכות ע"י יסוד כמד"א כרוה נדיבי העם צמחוק דא יסוד והוא סוד נקודת ליון שבה הנעשים ע"י האצות הנכנסים לה ציטוד ונעשים לה נקודה זה כנגד יסוד כדי שיכנסו בה היסוד הקודש צקוד צמולה שפתחה סמוס ובעלה עושה אותה כלי וזה צאר חפרוה שרים חפרוה ממש כרוה נדיבי העם כרוה ממש ולפ"י נקרא שדי המורה על היסוד כנועד (וזהר הרקיע). **כב**. "יאות אמת" כנגד חסד. "וטב אמת" כנגד גבורה. "וקשוט אמת" כנגד ת"ת (זהר הרקיע). **כג**. אמוון דזיפא²⁵ הם ק"ר, כי ק' דוגמת ה' מווייפת, כקוף צפני אדם. ור' דוגמת ד' מווייפת (זהר הרקיע).

א. ומשם נמשך הטיפה להוציא הקצוות (דפ"א). **ב**. אימא כ"ח מ"ה (דפ"א). **ג**. קבג ע"צ ושמות כב ע"א (דפ"ק). **ד**. הוקשה לו כפל והפוך הא"צ (דפ"א). **ה**. הרגיש צ' קושיות, אס היפוך האותיות כי הצ' קודם לז', ואס כפול האותיות, צ' פעמים צ', וצ' פעמים א', זה לאמר שכשרצה הקב"ה שהיא הצנינה להוציא הו"ק הנקרא עלמא, ומשם נשתלשלו המדרגות עד העולם הזה השפלה, היו כל האותיות סתומות צבינה כי שם ננטיירו ונרשמו וכו' (זהר הרקיע). **ו**. צנינה (דפ"א). **ז**. ו"ק (דפ"א ו"א). **ח**. ציטוד דידה (דפ"א). היינו צבינה - א"ס (ג"א). **ט**. חו"צ דו"א (דפ"א). **י**. אמא (דפ"א). **יא**. צפ' מרומה קסא ע"א וצו"ח רות ריש פ' ע"ד וצמדש ויק"ר ריש פ' יט וע"ש עוד צבינוים (לש"א), וע"י אריכות ציהל אור. **יב**. מקץ רד ע"א ויגש רה ע"צ (הערת הזהר). **יג**. כל האותיות נכללו בצות צ', ולכן נצרה העולם צו (הקדוש"ס סו ע"א ע"ש). וע"י לקמן ג' ע"א מש"כ צסם השער מאמרי רש"י על אור נ'. **יד**. הענין כי העולם הנזכר בצלן הס סוד ז' ימי בראשית דו"א ואותיות גוונות צצית [אצ"ל צבינה] והיא הצורה אותיות של ת"ת ומלכות ותמן קיימי, ונכנסו צקדר משרי² אמוון הן בהיפוכו. מיקוים דף עד (דפ"א). **טו**. להיות האותיות צצנינה שהיא נקבה, ואותיות זה צהיפוך, לכך צאו כך, שראש לכולם הצנינה היא סופם צצמכה, ואחר שגלגלו זה היה צבינה לכך אמו מסופא ארישייהו (אור יקר). ע"י צמיקוים דף עד ומנא טעם למה צאים למפרע (ד"א). כי האותיות נצראו

הקדמת ספר הזהר

דף ב ע"ב²

ספר הזהר

תרגום

והאותיות של הזיוף נוטלים אותך להיות עמהם, איני רוצה לברוא בך את העולם, שהרי השקר לא יתקיים אלא אם ק' ר' יטלו אותך. מכאן, שמי שרוצה לומר שקר יקח יסוד של אמת בהתחלה ואחר כך יקיים את השקר, שהרי האות ש' היא אות אמת, אות האמת שהתיחדו בה האבות. ק' ר' הם האותיות שנראו על הצד הרע, וכדי להתקיים לקחו את האות ש' בתוכן, ונהיה קשר. כיון שראתה כך, יצאה מלפניו.

נכנסה האות צ'. אמרה לפניו, רבוננו של עולם, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שאני בי (שבי) חתומים הצדיקים, ואתה שנקראת צדיק רשום בי, שכתוב "כי צדיק ה' צדקות אהב", ובי ראוי לברוא את העולם. אמר לה, צדי, צדי את וצדיק את, אבל את צריכה להיות טמונה, אינך צריכה להתגלות כל כך כדי שלא לתת פתחון פה לעולם. מה הטעם, היא, ובאה [האות] י' של השם של הברית הקדוש ורוכב עליה ונאחז עמה. וזה הסוד, כשברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, ברא אותו בב' פרצופים, ולכן הפנים של יו"ד חוזר לאחור כמו זה צ', ולא חוזרים פנים בפנים כמו זה, מסתכל למעלה כמו זה, מסתכל למטה כמו זה. אמר לה הקדוש ברוך הוא עוד, שאני עתיד לנסר אותך ולעשות אותך פנים בפנים, אבל במקום אחר תתעלי. יצאה מלפניו והלכה.

נכנסה האות פ'. אמרה לפניו, רבון העולמים, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שהרי הישועה שאתה עתיד לעשות בעולם רשומה בי, וזו היא פדות, ובי ראוי לברוא את העולם. אמר לה, ראויה את, אבל בך רשום פשע בדרך סתום. כמו שהנחש שמכה ומכניס ראשו בין גופן, כך מי שחוטא כופף ראשו ומוציא ידיו. וכן ע' עוון, אף על גב שאמרה שיש בי ענוה, אמר לה הקדוש ברוך הוא, לא אברא בך את העולם. יצאה מלפניו.

נכנסה האות ס'. אמרה לפניו, רבון

בך עלמא דבגין דלא אתקיים שקרא אלא אי יטלון לך ק"ר מכאן מאן דבעי למימר שקרא^א יטול יסודא דקשוט בקדמיתא ולבתר יוקים ליה שקרא דהא^ב את ש' את קשוט איהו את קשוט דאבהתן דאתייחדו בה ק' ר'^ג אתון דאתחזיאו על סטרא בישא אינון ובגין לאתקיימא נטלי את ש' בגווייהו הוי קשר כיון דחמאת הכי נפקת מקמיה^ד:

עאלת את צ"י אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למברי בי עלמא (דאנא בי) דבי | חתימין צדיקים ואת דאתקריאת צדיק בי רשים דכתיב (תהלים יא ז) כי צדיק יהו"ה צדקות אהב ובי יאות למברי עלמא אמר לה צדי צדי את וצדיק את^א אבל את צריך למהוי טמירא לית את צריך לאתגלייא כל כך בגין דלא למיהב פתחון פה לעלמא מאי טעמא איהי אתיא י' דשמא [דברית] קדישא ורכיב עלה ואתאחד בהדה ורזא דא כד ברא קב"ה לאדם הראשון^ל דו פרצופין בראו ובגין כך אנפוי דיו"ד מהדר לאחורא כגוונא דא צ"ל ולא אתהדרו אנפין באנפין כגוונא דא אסתכל לעילא כגוונא דא אסתכלת לתתא כגוונא דא אמר לה קב"ה תול^ג דאנא זמין^ל לנסרא לך ולמעבד לך אפין באפין אבל באתרא אחרא תסתלק נפקת מקמיה ואזלת^ל:

עאלת את פ"י אמרה קמיה רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא דהא פורקנא דאנת זמין למעבד בעלמא בי רשים ודא הוא פדות^ל ובי יאות למברי עלמא אמר לה יאות את אבל בך אתרשים פשע בטמירו כגוונא דחיויא^ל דמחי ואעיל רישיה בין גופיה הכי מאן דחב כפיף רישיה ואפיק ידיו וכן ע (פשע) עון אע"ג דאמרה דאית ביל^ל ענוה אמר לה קב"ה לא אבריי בך עלמא נפקת מקמיה^ל:

עאלת את ס אמרה קמיה רבון

מאיר הזהר

לג. צראשית כל [כח - דפ"ק ודפ"א] ע"א (ד"א). **לד.** ע"י אריכות צמאמרי רשצ"י. **לה.** הנה הרגיש שמי קושיות אחת היפוך האומיות צ' קודם א', ועוד כפל האומיות, שני פעמים א' ושני פעמים צ'. ולו"א שכשרה הקב"ה, שהוא הבינה, להוציא שש קלוות הנקראת עלמא כדודע, ומשם נשתלשו המדרגות עד עולם הזה השפל, היו כל האומיות סתומות צבינה, כי שם נטעו ונרשמו האומיות, ולא ילא לחון עדין (שער מאמרי רשצ"י, עיי"ש אריכות, וע"י זוהר הקייע). **לו.** יש הפרש בין גאולה לפדיון, כי גאולה צעלמא דדכורא, אס יגאלך טוב יגאל, שהוא יסוד הנק' טוב. ופדיון צעלמא דנוקבא, ומקן פדיון נפש, נפש דדוד, ומשך פדיון זה מפה צבמלכות, וזהו סוד פ' פ"ה, וע"י זו יש זה מסטרא אחרא, כי אין פדיון אלא על ידי דבר אחר שיכנס במקומו לפי שם סט"א, כד"א פדעוהו מנדת שחת מנלאתי כופר וכו' ולפיכך אתרשים זה פשע צממירו (שער מאמרי רשצ"י). **לז.** פי' כחש שושך וחוזר למקומו ומרמה שלא עשה כלום כך אתה מראה סימני טהרה שאתה פודה ואינך פודה אלא צממורה וכופר (רמ"ו). **לח.** ציה (דפ"ו). **לט.** ע"י אריכות צעמר מאמרי רשצ"י.

כד. ויקהל רעו ע"ב (הערת הוהר). **כה.** צראשית נג [כו - דפ"ק] ע"ב מקן רד ע"א תרומה קנצ ע"א (ד"א). **כו.** פקודי רסד ע"א תרומה קמח ע"ב (הערת הוהר). **כז.** ע"י אריכות צמאמרי רשצ"י. **כח.** הצדיקים חתומין צבות ציות קודש הרומן ללדיק יסוד עולם, כי אס אינס שלימין צו, אפילו יקיימו כל המורה אינס נקראים לדיקים. וגם צינה שהוא רבון דעלמא צמוד רשום, שהרי עלמא דלתי אסתיים דכורא שהוא יסוד לדיק, וז"ש דלנת אסתיראת לדיק צי רשום, דכתיב כי לדיק ה' נדקות אהב, שהם נו"ה הנקרא לדיק, וצינה נתפשט עד הוד, וזהו נדקות אהב וראוי שיצרא העולם צממירו (והר הקייע). **כט.** ז"ס ותכס צמחור ישמחה כי חכס שהיא חכמה השצית את הבינה והאיר צה צמוד אצ"א וגם ז"ס הנזכר כאן צמורת אות ז' שהם או"א יו"ד ויו"ן (ע"ש שער הכללים פרק א', וכן ע"י בהגרא צבספד"ל צ ע"ב ד"ה לא הווי), וע"י ע"ש שער כה פרק א' ציחם לז' דללם. **ל.** אדה"ר חכמה עיין פ' אמור פח ע"ב והיינו יו"ד דרכיב על נו"ן צינה וצקדמיתא לא הוו משגיחין אפין צאפין ע' צבספרא דלניעותא קעו ע"ב והאזינו רצב ע"ב (ד"א). **לא.** ע"י צ"י או"ס קי' כה שהוא צמורת ל. **לב.** חוב (דפ"ו).

הקדמת ספר הזהר

תרגום

העולמים, נוח לך לברוא בי את העולם, שיש בי סמיכה לנופלים, שכתוב "סומך ה' לכל הנופלים". אמר לה, על כן את צריכה את מקומך ואל תזוזי ממנו. אם את יוצאת ממקומך, מה יהיה על אותם הנופלים, הואיל והם סומכים עליך. מיד יצאה מלפניו.

נכנסה האות נ'. אמרה לפניו, רבונו של עולם, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שבי כתוב "נורא תהילות", ותהלה לצדיקים נאווה תהלה. אמר לה, נו"ן שובי למקומך, שהרי בשבילך שבה סמ"ך למקומה ותהיי סמוכה עליה. מיד שבה למקומה ויצאה מלפניו.

נכנסה האות מ'. אמרה לפניו, רבונו של עולם, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שבי נקראת מלך. אמר לה, כך הוא ודאי, אבל לא אברא בך את העולם, משום שהעולם צריך מלך. שובי למקומך את ול' וכ', שהרי לא ראוי לעולם לעמוד בלי מלך.

באותה שעה ירדה מלפניו האות כ' מעל כסא כבודו. הזדעזעה ואמרה לפניו, רבונו של עולם, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שאני כבודך. וכשירדה כ' מעל כסא כבודו, הזדעזעו מאתיים אלף עולמות, והזדעזע הכסא, וכל העולמות הזדעזעו ליפול. אמר לה הקדוש ברוך הוא, כ"ף כ"ף, מה את עושה כאן, שלא אברא בך את העולם. שובי למקומך, שהרי בך כליה, "כלה ונחרצה" נשמע, שובי לכסאך ותהיי שם. באותה שעה יצאה מלפניו ושבה למקומה.

נכנסה האות ל'. אמרה לפניו, רבונו של עולם, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שאני ראשית השם הקדוש, וראוי לך לברוא בי את העולם. אמר לה, די לך שאת חקוקה בי ואת רשומה בי, וכל רצוני עולה בך, אינך ראויה להעקר משמי.

נכנסה האות ט'. אמרה לפניו, רבונו של עולם, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שאני נקראת בי טוב וישור. אמר לה, לא אברא בך את העולם, שהרי

ספר הזהר

עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא דאית בי סמיכא לנפלין דכתיב (תהלים קמה יד) סומך יהו"ה לכל הנופלים אמר לה על דא את צריך לאתריך ולא תזוז מניה אי את נפיק מאתריך מה תהא [עלייהו]⁶ דאינון נפילין הואיל ואינון סמיכין עלך מיד נפקת [מקמיה]³:

עאלת את נ אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למברי בי עלמא דבי כתיב (שמות טו יא) נורא תהלות ותהלה דצדיקים נאווה תהלה: אמר לה נו"ן תוב לאתריך דהא [בגיניך] (בגין כך) תבת סמ"ך לאתרה והוי סמיך עליה מיד תבת לאתרה ונפקת מקמיה⁷:

עאלת את מ אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למברי בי עלמא דבי אתקריאת מלך⁸ אמר לה הכי הוא ודאי אבל לא אברי בך עלמא בגין דעלמא אצטריך למלך תוב לאתריך את ול וכ דהא לא יאות לעלמא למיקם בלא מלך¹:

בההיא שעתא נחת מן קדמוהי את כ מעל כורסי יקריה⁹ אזדעזעת ואמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למברי בי עלמא דאנא כבודך וכד נחתת כ מעל כורסי יקריה אזדעזעו מאתן¹⁰ אלף עלמין ואזדעזע כורסייא וכלהו עלמין אזדעזעו למנפל אמר לה קב"ה כ"ף כ"ף מה את עביד הכא דלא אברי בך עלמא תוב לאתריך דהא בך כליה (ישעיה י כג) כלה ונחרצה¹¹ אשתמע תוב לכרסייך והוי תמן בההיא שעתא נפקת מקמיה ותבת לדוכתה¹:

עאלת את י אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למברי בי עלמא דאנא שירותא דשמא קדישא ויאות לך למברי בי עלמא¹² א"ל די לך דאנת חקיק בי ואת רשים בי וכל רעותא דילי בך סליק לית את יאות לאתעקרא מן שמי¹³:

עאלת את ט" אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למברי בי

מאיר הזהר

בתחמונים (שער מאמרי רש"י). 1. ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י, וזהו הרקיע. 2. צריחה (ד"א). 3. ח ע"3 (דפ"ק). 4. פי' כי נודע דלות ר' הוא כתר וידעת מ"ש לקמן דף כג כד ראינן דינא עלאת העילות אתמר זיה ואין מידי מניל (רמ"ו). 5. ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י וזוהר הרקיע. 6. חכמה שב"א, שירותא ממאי דאתגלייא הוי, ולפיכך נקראת שירותא, והיא הוי"ד בששם. ורצתה שיתגלה אורה בתחמונים, ושיצרא זה העולם, והשיבה כי היא נעלמת מאד, ואין ראוי שיתגלה אורה בתחמונים, כי אף בשם בן ארבע לא היה ראוי שיתגלה בו לרוב העלמה, ודי שנגלה בו לכה, ואין ראוי לגלותה יותר, כי אין העולם כדאי להשתמש בצור הזה (שער מאמרי רש"י). 7. ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י, וזהו הרקיע. 8. ה"ל השער מאמרי רש"י: "את חקיק בני יורה על חכמה דבז"א. "ואנת רשים בני יומר דק, בעין רשימא בעלמא, יורה על מוחא דאצא, וי"ד דתלייא ממונא קדישא. "וכל רעותא דילי בך סליק" כנגד מוחא סמימא, אשר שם הרבון העליון. 9. יסוד (ד"א). וע"י שער מאמרי רש"י: "הוא תשיעי מלמעלה למטה ונקרא טוב כד"א אמרו לדיק כי טוב. תרומה קנב ע"א (הערת זוהר).

10. ו ע"א (דפ"ק). 11. ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י, וזהו הרקיע. וז"ל השער מאמרי רש"י: "הנה צינה יש לה שמי צמינות, אס צמי' ס' סחומה, והיא כד יתבא רביעה על בנין (ע"י ח"3 קבו ע"א), ואז מתפשט עד הוד. ואס צמינת ס' צהעלותה צחכמה ונגזות החכמה צחוכה, ואז לא יתבא על בנין. וזמון הגלות, מסתלקת האס מעל הצנים צב"ה, והצנים נופלים. וצהעלותה למעלה צחכמה בסוד ס', משס משפעת אור לצנים וסומכת אותם בגלות. ואז לא היה לצינה צמינה ז', להצעלות להיות היכל לחכמה, לא היה תקומה ח"ו לצנים העליונים צנופלט בגלות, ולא היה להם סמך וכו'. 12. ע"י שער מאמרי רש"י. 13. ע"י אריכות זוהר הרקיע. וז"ל השער מאמרי רש"י: "האותיות אורות מזהיקין מאריים ומוזריים, וכונת כל אחת צאומרה שיצרא זה העולם הוא התפשטות אורה והתגלותה בתחמונים. ואז היה אור נו"ן מתפשט ויורד למטה בתחמונים, היתה מתהקת מאד מאור סמ"ך. וליות כי היא לית לה מגרמה כלום אלא מאי דנקטא מלילא, צדפתה למטה לא תוכל לעמוד מפני ריחוקה מאור סמך הסומכת אותה, ולכן אמר לה שתשוב למקומה ויהיה לה מאור סמ"ך סמך ועזר צימי נפלה בגלות. 14. מ' פתחה סוד מלכות, צהתפשט אור צינה צחוכה, ואז מולכת

הקדמת ספר הזהר

דף ג ע"א²

ספר הזהר

תרגום

טובך שתום בתוכך וצפון בתוכך, זהו שכתוב "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך". הואיל וגנוז בתוכך, אין בו חלק לעולם הזה שאני רוצה לברוא אלא בעולם הבא. ועוד, על שטובך גנוז בתוכך יטבעו שערי ההיכל, זהו שכתוב "טבעו בארץ שעריה". ועוד, שח' כנגדך, וכשתחברו יחד הנה ח"ט, ועל כן האותיות הללו לא רשומות בשבטים הקדושים. מיד יצאה מלפניו.

נכנסה האות ז'. אמרה לו, רבונו של עולם, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שבי שומרים בניך את השבת, שכתוב "זכור את יום השבת לקדשו". אמר לה, לא אברא בך את העולם, שבך יש קרב וחרב חדה ורומח של קרב כמו שלנו". מיד יצאה מלפניו.

נכנסה האות ו'. אמרה לפניו, רבונו של עולם, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שאני אות משמך. אמר לה, וא"ו, את וה' די לכם שאתם אותיות של שמי, שאתם בסוד של שמי, וחוקות וגלופות בשמי, ולא אברא בכן את העולם.

נכנסה האות ד' והאות ג'. אמרו אף כך. אמר אף להן, די לכן להיות זו עם זו, שהרי העיניים לא יתבטלו מן העולם, וצריכים לגמול עמהם חסד. דל"ת הוא העני, גימ"ל גומלת לה חסד. אל תפרדו זו מזו, ודי לכן לזון זו את זו.

נכנסה האות ב'. אמרה לו, רבונו של עולם, נוח לפניך לברוא בי את העולם, שבי מברכים אותך למעלה ולמטה. אמר לה הקדוש ברוך הוא, הרי ודאי שבך אברא את העולם, ואת תהיי הראשית לברוא את העולם.
עמדה האות א' ולא נכנסה. אמר לה הקדוש ברוך הוא, אל"ף אל"ף, למה אינך נכנסת לפני כשאר כל האותיות. אמרה לו, רבונו של עולם, משום שראיתי שכל האותיות יצאו מלפניך בלי תועלת, מה אני אעשה שם. ועוד, שהרי

עלמא דאנא בי אתקריאת טוב וישר אמר לה לא אברי בך עלמא דהא טובך סתים בגוון וצפון בגוון הה"ד (תהלים לא כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך הואיל וגנוז בגוון לית ביה חולקא לעלמא דא דאנא בעי למברי אלא בעלמא דאתי"ו ותו דעל דטובך גנוז בגוון יטבעון תרעי |שפתים| דהיכלא הה"ד (איכה ב ט) טבעו בארץ שעריה"ו ותו דח לקבלך"ו וכד תתחברון כחדא הא ח"ט ועל דא אתוון אלין לא רשימין בשבטין קדישין מיד נפקת מקמיה":

עאלת את ז אמרה ליה רבון עלמא ניחא קמך למברי בי עלמא דבי נטרין בניך שבת דכתיב (שמות כ ח) זכור את יום השבת לקדשו אמר לה לא אברי בך עלמא דאנת אית בך קרבא"ו וחרבא דשנא ורומחא דקרבא כגוונא דנו"ן"ו [מיד] נפקת מקמיה²:

עאלת את ו אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למברי בי עלמא דאנא את משמך אמר לה ו אנת זה די לכון דאתון אתוון דשמי דאתון ברזא דשמי וחקיקין וגליפין בשמי ולא אברי בכו עלמא²:

עאלת את ד ואת ג² אמרו אוף הכי אמר אוף לון די לכון למהוי דא עם דא דהא מסכנין לא יתבטלון מן עלמא וצריכין לגמול עמהון טיבו דל"ת איהו מסכנא גימ"ל גומל לה טיבו לא תתפרשון דא מן דא ודי לכון למיזון דא לדין²:

עאלת את ב" אמרה ליה רבון עלמא ניחא קמך למברי בי עלמא דבי מברכאן לך לעילא ותתא אמר לה קב"ה הא ודאי בך אברי עלמא ואת תהא שירותא למברי עלמא²:

קיימא את א לא עאלת אמר לה קב"ה אל"ף אל"ף למה לית אנת עאלת קמאן כשאר כל אתוון"י אמרה (ליה) |קמיה| |רבון עלמא בגין דחמינא| כל אתוון נפקו מן קמך בלא תועלתא מה אנא אעביד תמן ותו דהא

מאיר הזהר

להיות עטרת בעלה, צנור הקדש, וכו' להעלות "אח", שהיא נקבה, בעולם הזכר. **כא**. ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י, וזהו הרקיע. **כב**. מרי פלגי (ד"ה). **כג**. ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י, וזהו הרקיע. **כד**. נתיב לא ידעו, צאר עליון קנ"א צ"ן, צאר תחתון הו"ה אדני"ה הו"ה אלוקים, וזה נותן קיום לעולמות שהם ה' אורות ח"צ (ד"ה), ע"י פער"ח ק"ש יא. **כה**. ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י וזהו הרקיע, וע"י הקדו"ש סח ע"א שהיינו לר"א השערים. **כו**. צאמת נראית שאלה זו שאלה ה' ית' לאלף לא ניתנה ליכתב, כי אין חכום אחר שניתנה לז' המעלה להצטרות זה העולם וכו', אבל עם מ"ש יתורן כי ה' ית' אמר שצ' תהיה שירותא לז' למצרי עלמא, אבל אח"כ אפשר שהאותיות יצרא בהם עניני העולם, כי לא נתמעטו כי אם להיותם שירותא למצרי עלמא לז', ואם כן יצדק לשאול אותה למה לא נכנסה אח"כ, כדי שיצראו זה שאר עניני העולם (שער מאמרי רש"י).

יד. שמות קנז ע"א (הערת הוזהר). **טו**. ע"י שער מאמרי רש"י. **טז**. צינור המותרות (ד"ה). ע"י שער מאמרי רש"י: האבר הקדוש העליון יש לו שמי נטרות: האחד מוריע זרע קודש, והצינור השני דוחה המותרות. ומותרות אלו הם שורש הדינים, וכמ"ש בספר הכוונות צדוקים יפנה ויטול, וכו' ושמי הנטרות האלו הם סמוכין זה לזה, כי אין צייניהם אלא כקליפת השום, וכנגדם ח' וט', זה קדש וזה חול, חמ"ש "דהא ח' לקבלך", כי הם סמוכין זה לזה, וצדק מועט אפשר להתערב קדש בחול ח"ו, ולפיכך אין ראוי לצרף העולם צדתי"ו. **יז**. ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י, וזהו הרקיע. **יח**. "קרבה וחרבה" נמחק בהגהות הגר"א, וצמקומו איתא "חרבה". **יט**. דין (הגהות הגר"א). **כ**. ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י, וזהו הרקיע. ו"ל השער מאמרי רש"י: ז' מורה על היות המלכות עטרת בעלה, בסוד י' על ו' כנודע (תיקון"ו ז' ע"ב). וזהו זכור את יום השבת, להעלותו לעולם הזכר, ולקדשו

תרגום

נתת לאות ב' אוצר גדול זה, ולא ראוי למלך עליון להעביר אוצר שנתן לעבדו וליתנו לאחר. אמר לה הקדוש ברוך הוא, אל"ף אל"ף, אף על גב שאברא את העולם באות ב"ת, אַת תהיי הראש לכל האותיות. אין בי יחוד אלא בך. בך יתחילו כל החשבונות וכל מעשי העולם, וכל יחוד לא יהיה אלא באות אל"ף.

ועשה הקדוש ברוך הוא אותיות עליונות גדולות, ואותיות תחתונות קטנות. ולכן ב"ת ב"ת "בראשית ברא", אל"ף אל"ף "אלהים את". אותיות מלמעלה ואותיות מלמטה, וכולן יחד הן מהעולם העליון ומהעולם התחתון.

"בראשית". רבי יודאי אמר, מה זה בראשית, בחכמה. זו החכמה שהעולם עומד עליה להכנס לתוך סודות סתומים עליונים. וכאן נחקקו ששה צדדים גדולים עליונים שמהם הכל יוצא, שמהם נעשו ששה מקורות ונחלים להכנס לתוך הים הגדול. והיינו בראשית, מכאן נבראו. מי ברא אותם, ההוא שלא נזכר, ההוא הנסתר שאינו ידוע.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. כשהגיעו לפרדס אחד, אמר רבי חייא לרבי יוסי, זה שאמרתם בראשית ודאי זה כך, משום שששה ימים עליונים [ישנם] אצל התורה ולא יותר, האחרים הם סתומים. אבל ראינו בתוך צדדי בראשית שאמר כך. הסתום הקדוש חקק חקיקות בתוך מעיו של סתר אחד שנקוד בנקודה שנעץ. ההוא חקק חקוקים ונסתר בו, כמו מי שגונז הכל תחת מפתח אחד, ואותו המפתח גונז הכל בהיכל אחד. ואף על גב שהכל גנוז בהיכל ההוא, העיקר של הכל הוא באותו המפתח. ואותו המפתח סוגר ופותח.

באותו ההיכל ישנם בו גנוזים סתומים רבים אלו על אלו. באותו ההיכל יש שערים מעשה סתום, והם חמשים. נחקקו לארבעה צדדים והיו לארבעים (ותשעה). לשער אחד אין צד, ולא ידוע אם הוא

ספר הזהר

יהיבת לאת ב"ת נבזבזא וברבא דא ולא יאות למלכא עלאה לאעברא נבזבזא דיהב לעבדוי ולמיהב לאחרא אמר לה קב"ה אל"ף אל"ף אע"ג דאת ב"ת בה אברי עלמא את תהא ריש לכל אתון⁶ לית בי יחודא אלא בך⁷ בך ישרון כל חושבנין וכל עובדין דעלמא וכל יחודא לא הוי אלא באת אל"ף:

[**ועבד** קב"ה] (ועתיד קב"ה למעבד) אתון [אתון]⁸ עלאין רברבן ואתון תתאין זעירין⁹ ובגין כך¹⁰ ב"ת ב"ת בראשית ברא אל"ף אל"ף אלהים את אתון מלעילא ואתון מתתא וכלהו כחדא הוו מעלמא עלאה ומעלמא תתאה:

בראשית רבי יודאי אמר מאי בראשית בחכמה דא חכמה דעלמא קיימא [עלה] לאעלא גו רזין סתימין עלאין והכא אגליפי¹¹ שית סטרין רברבין¹² עלאין דמנהון נפיק כלא דמנהון אתעבידו שית מקורין¹³ ונחלין לאעלא גו ימא רבא¹⁴ והיינו [בראשית] מהכא אתבריאו מאן ברא לון ההוא דלא דאכר ההוא סתים דלא ידיע¹⁵:

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחא כד [מטו לחד] (בעו לממטי) בי חקל אמר ליה רבי חייא לרבי יוסי הא דאמרייתו [בראשית] (בראשית) ודאי הכי הוא בגין דשית יומין עלאין גבי אורייתא ולא יתיר אחרנין סתימין אינון אבל חמינן גו סטרי¹⁶ בראשית דאמר הכי גליפי¹⁷ אגליף ההוא סתימא קדישא¹⁸ גו מעוי דחד טמיר¹⁹ דנקיד²⁰ בנקודה דנעץ ההיא גליפי²¹ אגליף וטמיר ביה כמאן דגניז כלא תחות מפתחא חדא²² וההוא מפתחא גניז כלא בהיכלא חדא ואע"ג דכלא גניז בההוא היכלא עקרא דכלא בההוא מפתחא הוי ההוא מפתחא סגיר ופתח²³:

בההוא היכלא אית ביה גניזין סתימין סגיאין אלין על אלין בההוא היכלא אית תרעין עובד סתימו ואינון חמשין אגליפו לארבע סטרין והוו ארבעין [ותשע]²⁴ חד תרעא לית ליה

מאיר הזהר

הוהר). 1. גליפו (דפ"ו). 2. בראשית מ ע"ב (דפ"ח). 3. איליות (ד"ח). 4. זריאה (ד"ח). 5. מלכות דבריאה (ד"ח). 6. עי' אריכות בשער מאמרי רשב"י. 7. נמחק בגר"ח. 8. י"א סתרי (ד"ח). עי' שער מאמרי רשב"י. 9. גליפו (יהל אור). 10. אימא עלאה (שער מאמרי רשב"י). חכמה אבא נק' סתימאה (יהל אור). 11. יסוד אימא (ד"ח). 12. דנקיט (דפ"ו). 13. יסוד אבא (ד"ח). הוא המוח הסתום שנתגלה ממנו נקודה שהוא יו"ד, והוא דנקיט בנקודה" והיא נקודה נעוזה זו ולא תפרד ממנו, כי הוא נעון זה והיא נעוזה זו, חמ"ש בנקודה דנעון כו' והענין הוא, כי אימא עלאה נחקקה תחילה בתוך הדעת שבחד טמירא, כי מעוי הס סוד הדעת, שהוא מלגלו דמלין לאדרין ואכסדראין (שער מאמרי רשב"י). 14. כלומר שהיא נפתחת בבחי' הדעת (בהגר"ח על ספד"ו טו ע"ד ד"ה אתא מפתחא). 15. כי הדעת הוא התי"ת כדוע (מיקו"ו כט ע"ב), וזהו יסודו בעיניו צמעי אמא דעת, או סתים לאמא כבוד מ' סתומה, שהוא צ' ו' מה צו, שהוא"ו מתחבר צ"ב נעשה מ' סתומה, והוא סגיר. ואח"כ כשנולד יוצא הו' ו"א לחוץ, או תפתחת והו' ופתח (יהל אור). 16. ושמנה (הגהות הגר"ח). 17. עי' שער מאמרי רשב"י.

8. אעפ"י שנברא העולם בצות צ', אינה לבדה, אלא שהיא מתלבשת בכל האותיות לפעול פעולה, והו' פירוש את תהא שירותא למצרי עלמא, לומר שהיא תהיה ההתחלה לבד, אבל לא שהיא לבדה פועלת וכו', ומכל מקום לא תאיר אות צ' לבדה אלא על ידי אור אלף המתעלם בתוכה ומאיר זה וכו' כי גם צית לא תקבל שפע להאיר דבריאת העולם אלא ע"י אור אלף המתעלם בתוכה (שער מאמרי רשב"י). 9. עי' בנהגר"ח על ספד"ו א ע"ד בהגה"ה כי בתחלה היה צלא מתקלף ובסוד צ', דהיינו חו"ב, ואמר הקב"ה לאל"ף, כל ייחודי לא יהיה אלא כך. והיינו הכתר שהוא הדעת, פלא אלף אדרין ואכסדרין. וכן הוא בנהגר"ח על ס"ד ע"א. עי' דע"ה ח"ב עו ע"א. 10. קנט ותרומה קלב ע"א ושם קעד ע"א ותוה קפ ע"ב ויקרא צ ע"א ופנתס רכ ע"א ופקודי רכט ע"ב ויהי רלז ע"ב ויקלה רה ע"ב (ד"ח), בראשית ט ע"ב (דפ"ח). 11. אלו מעולם העליון דינה ואלו מעולם התחתון מלכות (שער מאמרי רשב"י). 12. כי לפי שנכנסו האותיות ע"ד תשר"ק מנאלא שב' עאלת קודס הא' ולהכי התחיל צ"ב (רמ"ו). 13. ע"ק (ד"ח). פי' הכא בתחמה הניחו תקיקתם ו"ק דארין שנגהון נפקי ו"ק של ז"א ומן ו"ק ד"ה נפיק כולא. הרשב" (ג"ח). בראשית מ ע"ב (הערות

הקדמת ספר הזהר

דף ג ע"ב²

ספר הזהר

תרגום

סטרא לא ידע אי הוא לעילא אי הוא לתתא | איהו לעילא איהו לתתא | ובגין כך ההוא תרעא סתים²:

למעלה אם הוא למטה (הוא למעלה הוא למטה), ולכן אותו השער סתום.

גן אינון תרעין אית מנעולא חדא וחד אתר דקיק² לאעלא ההוא מפתחא ביה ולא אתרשים אלא ברשימו דמפתחא לא ידעין ביה אלא ההוא מפתחא | דפתחא | בלחודוי ועל רזא דנא בראשית ברא אלהים בראשית דא מפתחא דכלא סתים ביה והוא סגיר ופתח ושית תרעין כליין ביה בההוא מפתחא² דסגיר ופתח כד סגיר אינון תרעין וכליל לון בגויה [נ"א וכלה בגויה] כדין ודאי כתיב בראשית מלה גליא² בכלל מלה סתימאה ובכל אתר בר"א מלה סתימאה איהו סגיר ולא פתח² א"ר יוסי ודאי הכי הוא ושמענא לבוצינא קדישא² דאמר הכי דמלה סתימאה איהו ברא סגיר ולא פתח ובעוד דהוה סגיר² במלה דברא עלמא לא הוה² ולא אתקיים והוה חפי [על] כלא תה"ו² וכד שלטא האי תה"ו עלמא לא הוה ולא אתקיים:

בתוך אותם השערים יש מנעול אחד, ומקום אחד קטן להכניס אותו המפתח בו, ואינו נרשם אלא ברושם של המפתח. אין יודעים בו אלא אותו המפתח (של הפתח) לבדו. ועל זה הסוד "בראשית ברא אלהים". "בראשית" - זה המפתח שהכל סתום בו, והוא סוגר ופותח, וששה שערים כלולים בו באותו המפתח שסוגר ופותח. כשסוגר את אותם השערים וכולל אותם בתוכו (והכל בתוכו), אז ודאי כתוב "בראשית", דבר גלוי בכלל דבר סתום. ובכל מקום בר"א - זה דבר סתום, סוגר ולא פותח. אמר רבי יוסי, ודאי זה כך, ושמעתי את הנר הקדוש שאומר כך, שדבר סתום הוא ברא, סוגר ולא פתוח. ובעוד שהיה סגור במילת "ברא", לא היה העולם ולא יכל להתקיים, והיה מכסה על הכל תהו. וכששולט התהו הזה, העולם לא היה ולא יכול להתקיים.

אימתי ההוא מפתחא פתח תרעין² ואזדמן לשמושא ולמעבד תולדין² כד אתא אברהם² דכתיב (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ותנינן באברהם ומה דהוה כלא סתים במלת ברא² אתהדרו אתון לשמושא ונפק עמודא דעבד תולדין אבר יסודא קדישא דעלמא קיימא עליה כד האי אבר² אתרשים במלת ברא כדין רשים סתימא² | עילאה קדישא | לגלאה רשימו² אחרא לשמיה וליקריה ודא איהו מ"י וברא אלה וגם כן שמא קדישא דאתברכא דאיהו מ"ה אתרשים ואפיק מן ברא אבר² והוא רשים באלה² מסטרא דא ואבר² מסטרא דא סתימאה קדישא אלה קיימא אבר קיימא כד אשתלים דא אשתלים דא גליף להאי אבר ה' גליף להאי אלה י"מ:

מתי אותו המפתח פתח שערים ומזדמן לשמוש ולעשות תולדות. כשברא אברהם, שכתוב "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם", ושנינו באברהם. ומה שהכל היה סתום במלת "ברא" חזרו האותיות לשמוש, ויצא עמוד שעשה תולדות, אבר, היסוד הקדוש, שהעולם עומד עליו. כשהאבר הזה נרשם במלת "ברא", אז רשם הסתום העליון (הקדוש, לגלות) רושם אחר לשמו ולכבודו. וזהו "מ"י ברא אלה". וגם כן השם הקדוש שמתברך שהוא "מה" שנרשם, והוציא מן ברא, אבר, והוא רשום באלה מצד זה ואבר מצד זה, הסתום הקדוש. אלה עומד, אבר עומד, כשנשלם זה, נשלם זה. חוקק לאבר הזה ה', וחוקק ל"אלה" הזה י'.

אתערן אתון לאשלמא להאי סטרא [ולאהי סטרא כדין אפיק מ"ם נטיל חד להאי סטרא וחד להאי סטרא] אשתלים שמא קדישא² ואתעביד אלהים גם כן שמא

האותיות מתעוררות להשלים את הצד הזה ואת הצד הזה, ואז מוציא מ"ם. נוטל אחד לצד הזה ואחד לצד הזה. נשלם השם הקדוש ונעשה אלהים, גם כן השם

מאיר הזהר

שהוא סוד חסד הראשון מזה נתקן אבר היסוד ונתגלה צו"א. ולהיות כי על ידי היסוד הזה מודווג ז"א עם המלכות הנקראת מ"ה לכן נקרא אברהם אבר מ"ה שהוא גורם חיבור יסוד במלכות (שער מאמרי רש"י נה ע"א). **לו**, פי' יסוד דו"א, קודם הארת מזל הי"ג דא"א, שנקרא ברא (מ"מ). **לו**, פי' עולם הנקודות נברא ב"אבר" ללא בחינת שם מ"ה (דע"ה ח"ב ד ע"ב). **למ**, פי' א"א הנו"ב סתימאה קדישא (מ"מ). **לנ**, פי' מיקון הבינה תחלה הנקרא מ"י, וברא אלה, פי' מיקון ו"ק דו"א (מ"מ). **מ**, כלומר שם הו"ה בימלי אל"ף, יו"ד ה"א וז"א ה"א, ע"י לעיל בשם ספר הדע"ה. **מא**, פי' הו"ה יסוד דו"א ממול הי"ג דא"א, וא"א נקרא ברא, וזהו מן ברא אבר (מ"מ). **מב**, פחד (ח"ו). **מג**, חסד (ח"ו). **מד**, פי' ר"ה המאזיל צ"ה לחבר יסוד עם מלכות הנקראת מה, ולכן גליף בצבר ה' דמ"ה, ובאלה י' דמ"י, וכך מ' דמ"ה בצברהם, ומ' דמ"י באלהים, ושגם אברהם ואלהים (מ"מ). **מה**, פי' כמ"ש פ' משפטים קה ע"א, ח"ל וכד ברא אלה ברא שמים. הרש"ב (צ"א).

נד, ע"י אריכות בשער מאמרי רש"י וביהל אור, וע"י מיקון לו ע"ב, וע"י בהגרי"א על ספר"ג ריש טו ע"ד. **נה**, עטרת היסוד דא"א, הרי הוא מלכות דידיה, השורה בצומח עלאה תמיד, וכן ע"י בלק קנג ע"ב (ביאורים ח"א סב ע"ב). **נו**, ענין העעמ"י סגיר ופתח (ד"א). **נז**, בחכמה, שהוא יסוד א"א, ברא א"א את הו"ק דו"א. ופי' "מלה גלייא" היא מלת "שית", כי ו"ק נודעים הם, ומלת "צבא" היא "מלה סתימאה", כי לא הזכיר מי הוא הצבא, שהוא א"א (מ"מ). **נח**, לעיל בפתח שהוא יסוד א"א, אמר סגיר ופתח, וכאן שמדבר בצ"א, אמר סגיר ולא פתח, כי הוא נעלם מאד (מ"מ). **נט**, לרש"י קראו צוינא קדישא, ר"ל נר קדוש (ח"ג ר"ה ע"א). **נז**, פי' כל זמן שהיו כל הפרנזופים כלולים בצ"א, שעדיין לא תיקנס (מ"מ). **נח**, פי' עולם האצילות לא נתקן (מ"מ). **נז**, פי' כמו עולם התהו שעדיין לא היה תיקון פפרנזופים (מ"מ). **נח**, א"א (מ"מ). **נז**, דע ע"א (ד"א). כל הסולדות שעושים ז"א, כח א"א הוא (מ"מ). **נה**, על ידי השפע שנספע בצברהם שהוא חכמת ז"א